

Dovolená: zaměstnavatel vám ji může nařídit

Zakoupili jste si zájezd k moři nebo chcete na 14 dní na chalupu? Pokud budete informovat zaměstnavatele dostatečně dopředu, nejspíš vám dovolenou bez komplikací schválí. Věděli jste však, že vám zaměstnavatel může čerpání dovolené nařídit?

Čerpání dovolené ve zkušební době → nastávají situace, kdy měnité zaměstnání a tříměsíční zkušební doba připadne zrovna na léto. Není to však důvod k tomu, že nesmíte čerpat dovolenou. Obecně platí, že nárok na dovolenou vzniká každému, kdo pro zaměstnavatele odpracoval alespoň 60 dnů (to jsou přibližně 3 měsíce práce). To, jestli během zkušební doby budete moci čerpat dovolenou, záleží jen na domluvě se zaměstnavatelem – může, ale nemusí vám to umožnit. Pokud vám zaměstnavatel umožní čerpání dovolené během zkušební doby, buďte připraveni na fakt, že se vám tím zkušební doba prodlužuje. Příkladem je

to, že si během zkušební doby vezmete dva dny dovolené. Zkušební doba se následně prodlouží o dva pracovní dny.

Nařízení dovolené zaměstnavatelem – zaměstnavatel má nárok nařídit každému zaměstnanci dovolenou. Z pohledu zákoníku práce jsou to tedy zaměstnavatelé, kteří určují, kdy si zaměstnanci mohou vzít dovolenou. Pracovní praxe je obvykle odlišná. Zaměstnanci si dovolenou plánují podle svých potřeb a zaměstnavatele pak žádají o schválení dovolené. Pokud nehrozí situace, že například v polovině měsíce srpna bude prázdné oddělení, zaměstnavatelé většinou vycházejí vstříc. Může však nastat situace, kdy zaměstnavatel dovolenou jednostranně nařídí. A to i když s tím nesouhlasíte. Zaměstnavatel ale musí dodržet tyto podmínky: o tom, kdy vám nařizuje čerpání dovolené, vás musí písemně nejméně 14 dní předem informovat, pokud vám chce zaměstnavatel roz-

plánovat dovolenou na celý kalendářní rok, tak musí splnit podmínku čerpání dovolené nejméně dva týdny v kuse.

Výpovědní lhůta a zůstatek dovolené – pokud jste ve výpovědní lhůtě, zaměstnavatel vám může čerpání dovolené také nařídit (taktéž platí podmínka, že nařízení musí být písemnou formou nejméně 14 dní předem). Pokud vám však zaměstnavatel neumožní zbývající dny dovolené vyčerpat, nevyčerpané dny dovolené vám zaměstnavatel musí proplatit. Peníze dostanete společně s poslední výplatou.

Celozávodní dovolená – tzv. celozávodní dovolenou dodnes dodržují převážně výrobní společnosti. Celoplošně se určí, že si všichni zaměstnanci bez výjimky vyberou dovolenou například prvních 14 dnů v srpnu. Často to bývá označováno jako „odstávka“. Ze zákona však může nařízená celozávodní dovolená trvat maximálně 2 týdny

v kuse. Pokud chce zaměstnavatel vyhlásit celozávodní volno, potřebuje souhlas odborů.

Dovolená z předchozího roku – loňská dovolená se čerpá podle jiných pravidel. Zákoník práce zaměstnavatelům výslovně ukládá, aby nejpozději do poloviny nového roku určili, do kdy si zaměstnanci musejí loňskou dovolenou vyčerpat. Příkladem může být situace, kdy zaměstnanci z roku 2018 zbyly tři dny dovolené. Zaměstnavatel musí nejpozději do 30. června 2019 zaměstnance informovat, do kdy si musí „převedenou“ dovolenou vyčerpat. Může třeba určit, že tyto tři dny si musíte vyčerpat nejpozději do 30. září 2019. Pokud tento termín zaměstnanec nestihne, loňská dovolená mu bohužel bez náhrady propadne.

Denisa Podmanická, DiS., sociální pracovnice,

Sociální poradna Kamenná,

Kamenná 5164, 430 04 Chomutov

Odložit měsíčky kvůli dovolené není problém

O prázdninách se chystáme s naší čtrnáctiletou dcerou na dovolenou k moři, je nějaká rozumná a bezpečná možnost, aby nás nepřekvapily během dovolené měsíčky? Děkuji za praktický a velmi častý dotaz v ambulanci gynekologa, předpokládám, že máte na mysli menstruaci Vaší dcery, i když postup je naprosto shodný i pro dospělé ženy.

Řešení je poměrně snadné – zajít k registrujícímu gynekologovi pro recept na hormonální tablety, které s velkou spolehlivostí Vaši starost vyřeší. Pokud budeme konkrétnější, pak v praxi připadají v úvahu dva nejčastější postupy.

U stávajících uživatelů hormonální antikoncepce, tzv. jednofázové,

což je nejčastěji předepisovaná forma, kde složení všech tablet v plátečku je shodné, se pokračuje novým plátem bez pauzy nebo bez neaktivních tablet (dle typu antikoncepce 4–7 dnů), stejný postup lze uplatnit u antikoncepční náplasti a vaginálního kroužku, o této možnosti by ženy měly vědět již při nasazování antikoncepce v rámci všeobecného poučení nových uživatelů hormonální antikoncepce.

U žen a dívek, které antikoncepci neužívají, se dává přednost podávání hormonu, který se v gynekologické praxi používá k zástavě menstruace nebo u abnormálního děložního krvácení, zde vždy po řádném vyšetření. Lék se jmenuje Norethisteron nebo

Orgametril, obojí je na lékařský předpis. Nevýhoda těchto preparátů je, že brát tablety je nutné začít minimálně 3 dny před předpokládaným termínem menstruace, 2–3 krát denně po celou dobu žádoucího odsunu, nežádoucí účinky jsou zcela ojedinělé a další menstruace se obvykle dostaví během 2–4 dnů po ukončení léčby.

Obavu z toho, že by gynekolog nevyhověl požadavku zdravé dívky před dovršením 15. rokem, mít nemusíte. Po odsunu menstruace se může přejít na užívání hormonální antikoncepce.

Pokud je dostatečná časová rezerva (alespoň 3 týdny), pak z mého pohledu, ačkoliv v praxi bohužel málo používané, je optimální schéma takové, že se odsouvá již menstruace, která má

přijít před dovolenou. Tablety se začnou užívat ihned, alespoň 3 týdny před dovolenou, 10–12 dnů před termínem dovolené se vysadí a žena odmenstruuje ještě doma před odjezdem, rekreaci si pak užije bez menstruace a bez tabletek, nemluvě o bizarních situacích, jako nevolnosti, zvracení a průjemy při návštěvách některých exotických zemí, které by mohly spolehlivost jinak velmi účinné metody snižovat.

Za zmínku stojí též fakt, že manipulace s menstruačním cyklem nemá na průběh dalších cyklů ani na zdraví ženy žádný dopad.

MUDr. Radek Kochlůf, zástupce primáře, gynekologicko-poradnické oddělení, Nemocnice Chomutov

Je dopisování s jinou ženou nevěra?

Mám partnera, se kterým si rozumíme ve všem, ale poslední dobou mi dělá vrásky to, že si dopisuje s jinou ženou a nevidí na tom nic špatného. Je to nevěra, nebo si zbytečně dělám starosti?

Soužití dvou lidí s sebou nese různá úskalí. Každé partnerství má nastavené jiné hranice, jiná pravidla. Když je vztah v pořádku, není potřeba hledat virtuální kontakt s jiným partnerem. V případě, že jeden z partnerů tuto potřebu má, rozhodně

to naznačuje, že něco v pořádku není. I když z praxe vím, že vnímání tohoto problému se u mužů a žen liší. Ženy tuto situaci vnímají častěji jako nevěru, zatímco muži to berou obvykle jen jako nevinné příjemné popovídání s někým nestranným. I tady platí, že každý jsme jiný a každý reagujeme jinak. Někdo se takovým chováním partnera může cítit hluboce zraněný, jiný zase ne. A zda je to nevěra? V podstatě ano, ale v jiné formě, když nejde o uspokojení

fyzických potřeb, ale psychických.

Problém bych viděla v nedostatečné komunikaci partnerů, kdy se jeden z nich necítí z nějakého důvodu naplněn, a tak hledá energii a jiskření někde jinde.

Jak se ale v takovém případě zachovat? Dělat jako že nic? To problém určitě nevyřeší. Rozhodně doporučuji si spolu promluvit. Tenhle rozhovor možná nebude příjemný, ale určitě bude přínosný. On se dozví, že vás jeho jednání bolí, protože

ho milujete. Vy se zase třeba dozvíte, co mu ve vztahu s vámi chybí. A možná i vy řeknete, co by vám udělalo radost. A díky tomu můžete začít na svém soužití pracovat a vylepšit svůj vztah. V každém případě to neduste v sobě. Pokud by se objevily hlubší partnerské potíže, můžete se obrátit na naši bezplatnou poradnu.

PhDr. Irina Malinová, rodinná a manželská poradkyně www.curzu.cz